

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XII. Vande ghesteltenisse des Kerckers, ende hoe de ghevanghenen op't Stadt-huys van hun ghelooue onder-vraeght wierden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

heeft hy gheleghyt: Ist dat ghy uwen sone cont wijs ghemaecten / dat hy sijn Dayerije verlaecke / ick sal v met hem los ende vry laten gaen. Dit hoorende H. Jacob die oock wel Franchois conste / heeft veur sijnen vader gheandtwoorzdt segghende / dat hy nemmermeer op al-sulcken conditie sijn leuen en soude begheren te salueren. Soo moet ghy dan steruen / seght de Graue. H. Jacob andtwoorzdde: Gheen-sins: want wy sullen niet steruen / maer sullen leuen. De Graue seyde weder-om: En heb ick de maght niet om v te dooden? Iae ghy / seyde H. Jacob / om het lichaem te dooden / maer niet de siele die al-tijdt leuen sal. Veur dese vry-moedighe andtwoorde Lumme gheterghyt zijnde / heeft den ouden man doen wegh gaen / midts dat hy noch Priester noch Religieus en was / ende de twee Religieusen heeft hy naer den kercker doen leyden. Gecomen zijnde dan inden kercker daer de andere belijders des Catholijcks gheloofs in waren / hebben sy wel ghewaer gheworden dat sy met hen gheroepen wierden van Gode tot eenen ghemeynen strijdt ende een ghemeyne croone der glozen.

CAPITTEL XII.

Vande ghesteltenisse des kerckers, ende hoe de ghevanghenen op't Stadt-huys van hünghelouue onder-vraeght wierden.

DAer waren in dit een ghevanghen-huys drij kerckers de eene bouen den anderen gemaeckt / onder welke dese daer de Martelaers in ghesloten waren was de onderste / ende ouer-sulcks de leelijckste ende de onsupuerste. Want alle de vuylighydt die d'ander ghevanghenen bouen sittende deur den noot der naturen quijt wierden / drope gestadelyck van

van bouen deur den solder tot in desen kercker : aen-
ghesien datter anders gheen plaetse en was tot dus-
danighen noodt. Sulcks dat de kercker der ghe-
banghenen deur dese gheduerighe druppighe/was
seer stinckende/ende oock vochtigh en slijckachtigh/
soo dat sy niet en wisten waer hen seluen keeren om
dese onsupuere vupligheden eenighl-sins te ontco-
men. Want de donckerheydt der plaetsen was soo
groot / dat sy oock inden mid-dagh de eene den an-
deren niet en consten kennen oft ghewaer worden /
dan deur het spreken. Als sy dan den vloer ouer al
mette voeten ghetast hadden/ hebben bevonden dat
omtrent der deuren wat hoogher ende vaster aerde
was / niet soo seer deur-weyckt van de stinckende
vupligheden. Hier-om hebben sy hen alle te samen
tot dier plaetsen vertrocken / al-soo dat sy malcan-
deren verdronghen/want sy ouer de twintigh sterck
waren. Al-soo heeft-men-se in dien schroomelijc-
ken stanck laten sitten nuchter tot drij uren naer den
noene : als wanneer sy weder-om sonder nat oft
dzooghe te proeuen upt den kercker wierden ghe-
lepdt naer het stadt-huys. Daer zijn sy van som-
mighe loose deur-trockene menschen hoofdt veur
hoofdt van hunne religie onder-bzaeght / den
Graue seluer daer teghen-wozdigh welende / op
dat de inquisitie van dese nieuwe meesters te
meer ghesachs ende ghewichts soude schijnen te
hebben. Ende als Heer Lenaerd al-daer inde te-
ghen-wozdigheydt vanden Graue pet vry-moede-
lijck naer sijn ghewoonte was upt-sprekende / soo
heeft hem een vande by - staende sergeanten met
ten helle-baerdt die hy inde handt hiel inden necke
gheslagen. Hy andtwozdde : Slaet mijn lichaem
vrijelijck soo 't v ghelustet soo langhe alst v toe-gela-
ten wozd / want dit en sal niet langhe dueren. Als

oft hy met Christo hadde willen segghen : Dit is u-lieder ure ende de maght der duyfsteriffen. Terfcondt heeft hem een ander sergeant eenen heyr-hamer achter op't hoofdt ghestootē/ soo dat het bloedt stracks de wonde ghevolght heeft. Dan ghelijck H. Lenaerd veur-gingh / hebben by-naer alle d'andere stantachtigh gheweest inde belijdinghe des gheloofs / verclarende dat sy gheloofden het ghene dat het Catholijck ende waerachtigh ghelooue ons leert te moeten gheloouen : want Christus sprak in ende deur dese sijne ghetuyghen / ende verleende hen al sulcken gheest / dat sy onberoerlijck ende onverwonen bleuen staen in t'ghene dat sy bande heylighe Kercke hadden ontfanghen om te gheloouen / noch en lieten hen gheens-sins in't minste af-trecken vande belijdinghe des-selvs gheloofs. Onder hen was een Minder-broeder lecke-broeder van Duerstede ghebozen. Die naer sijn ghelooue ghebraght zijnde / met eenen woorde heeft gheandtwoordt / dat hy gheloofde het ghene dat sijn Gardiaen gheloofde. Want hy wieste wel dat sijn Gardiaen gheloofde t'ghene dat de heylighe Kercke ghelooft. Ende alsoo heeft hy wel wijfelijck / als een simpel schaepken / hem ghedraghen tot de stemme ende t'ghelooue van sijnen herder / om te schouwen alle sware periculeuse disputatien. Ick hebbe merckelijck gheseght dat sy by-naer alle stantachtigh waren in hunne belijdinghe : want men seght dat sommighe die oock naerder-handt openbaerlijck af-ghevallen zijn / in hunne andtwoorden hen mis-gaen hebben. Dit onder-soeck gheeyndt wesende / wierden de ghevanghenen gheleydt naer den kercker : niet naer den eersten / want dat hadden sommighe met bidden vercreghen dat sy daer niet weder-om ghestelt en souden worden / maer naer eenen anderen hoogher / die

die niet soo dupster noch soo onreyn en was. **W**-
 waer nochtans qualijck ghenoech **H.** Lenaerd die
 onder hen allen alder-beste ter talen was met bid-
 den verwozuen heeft dat-men hen wat t'eten bren-
 ghen soude. Want onder-weghen soo hy met sijne
 mede-ghesellen weder naer den kercker ghelepydt
 wierdt / siende eenighe van Gorcom / heeft hy ghe-
 seght: Kinderen van Gorcom / is hier gheen broodt
 om gelt te roop? Want het sal seer wel betaelt
 worden: te weten / ghelijck hy verstondt / van Gode
 den vergelder van allen goet. Daer is dan inden
 kercker ghebraght een groot vat met water / ende
 oock broodt: voozdt anders niet. **D**eur-waer een
 lacker bancquet daer sy hunne lichamen die nu deur
 hongher / dorst / sweet / ende soo menigh-vuldighe
 quellinghen upt-ghemerghelt waren seer laet inden
 auondt mede souden pepsterē. **T**'was ghewisselijck
 een deerlijcke saecke dat de goede herders van hunne
 schaepkens soo qualijck hebben connen vercrijghen
 het broodt der aerden tot spijse des lichaems / die
 hen-lieden het hemelich broodt / het woordt Godts
 tot spijse der sielen soo goedertierentlijck ende milde-
 lijck hadden upt-ghereyckt. **S**y waren dan alle
 te samen ghestelt in dese plaetse alle die tot de onder-
 vraginghe waren gheweest / upt-ghenomen dij /
 te weten / de Pastoor van Mael-dam / een Cano-
 nick van Gorcom / ende **B.** Henrick leerke-broeder
 vande Minder-broeders / de welcke om dat-men
 vermoedet dat sy upt ontsagh des doodts inde on-
 der-vraginghe al-soo hadden gheandtwoordt / dat
 de weder-partije hopte dat sy met hen souden aen-
 hanghen / soo zijn sy van het hepligh gheselschap der
 Martelaren ghescheyden / ende ghestelt in't huys
 vanden Onder-schouteth / als een bequamer ende
 eerlijcker plaetse van ghebanghemisse met hope van
 verlos-

verlossinge. De welcke hoe dat sy ghevaren hebben/
sullen wy t'sijner plaetsen verhalen. Want dese en
zijn niet gheweest van t'ghetal der gener deur wiens
volherdighe belijdenisse Godt sijn heylighe Kercke
heeft willen verclaren.

CAPITTEL XIII.

Van een andere onder-vraginghe met den ghevan-
ghenen ghehouden.

Voerds teghen s'ander-daeghs / d'welck was
den achften dagh Julij / isser een ander onder-
vraginghe aen-ghericht vele strengher / niet van hen
allen nochtans / maer vande ghene die de principael-
ste schenen te zijn : want sy hopten als sy dese souden
verwonnen ende van hunne opinie ghetrocken heb-
ben / dat sy de reste lichtelijck in't net souden krij-
ghen. Dese waren H. Lenaerd ende H. Nicolaes
de Pastoorz: ten anderē / vande Minder-broeders/
de Gardiaen / de Vicarius / ende P. Godefroy van
Meruel / ende behaluen dese noch twee vande Or-
den van Premonstrept. Dese seuen dan wierden
weder-om naer den noene (want die den last had-
den om te onder-vraghen waren beter ghemoedt tot
sulcken batalie / naer dat sy s'noenens goede ciere
ghemacckt hadden) ghebonden zijnde ghelepydt xyt
den kercker naer het stadt-huyz / ende al-daer ter
onder-soekinghe ghepresenteert inde Schepenen-
kamer. De onder-vraginghe wierdt ghedaen van
twee Ministers (ghelijck sy-se noemen) daer weder-
om teghen - wordigh was de Graue met eenighe
Edel-mans van sijnen staet ende bedrijue. Daer
was oock by Jan van Duuenvoort Schouteth ende
rent-meester vander stadt / die de arghste man
niet en was / ende niet stercht van verstande. Oock
isser